DISSERTATIO INAUGURALIS, DE ANASARCA,

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

GULIELMI ROBERTSON, SS.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto;

PRO GRADU DOCTORIS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILEGIIS RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

HENRICUS HART,

Ex Insula SANCTI CHRISTOPHORI.

Chirurgo-Med. Soc. Hon. et Soc. Med. Edin. Sod.

Ad diem 12. Junii, hora locoque solitis.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,

Academiae Typographos.

M, DCC, LXXIII.

Dno Bacon
benigne
offert
J Hart

Viro celeberrimo

ALEXANDRO WOOD,

CHIRURGO EDINENSI,

Plurimum ſingulari artis propriae peritia,

Caeterum non minus humanitate, benevolentia,

Aliiſque virtutibus, nobilitato,

Ob curam quam olim in ſe,

Multis ad chirurgiam, &c. ſpectantibus,

Imbuendo poſuerit,

Et ob multa alia beneficia in ſeſe collata;

Nec non

Fratri ſuo cariſſimo

GULIELMO HART,

ARMIGERO,

Ex inſula Sancti Chriſtophori,

Pietatis ergo;

Hancce diſſertatiunculam,

Monumentum animi haud ingrati parvulum,

D. D. C. Q.

AUCTOR.

DISSERTATIO

MEDICA,

DE

ANASARCA.

MORBI DEFINITIO.

CORPORIS intumeſcentia, mollis, inelaſtica.

HISTORIA.

Anaſarcam aqua in telam celluloſam totius corporis, vel partis cujuſlibet, effuſa conſtituit.

Tumores hydropici in artubus inferioribus, veſpere potiſſimum, poſtquam crura in ſitu perpendiculari aliquamdiu remanſerint, aut exercitatio vehemens adhibita ſit, ſeſe magis oſtendunt; mane, humore magis aequaliter diffuſo, minus conſpicui. Cutis et tela celluloſa preſſae

digitorum veſtigia retinent. Adſunt reſpiratio magis minuſve impedita, appetitus plerumque proſtratus, corporis torpor: Cutis areſcit, palleſcit, ſenſu et calore naturali defecta. Muſculi contractilitatem ſibi propriam amittere videntur. Urina fit parca, tenuis, aquoſa. Excretiones ſolitae ut plurimum imminuuntur. Diarrhoea nonnunquam accedit, morbumque tollit, vel aegrotum rapit. Sitis magna tuſſiſque vexant. Vires labaſcunt; ſomnus haud reficit; coma invadit; in aliis alius arteriarum pulſus reperitur, modo celer, modo debilis et irregularis, modo praeter conſuetudinem tardus. Syſtema nervoſum torpeſcit. Aliquando ſubito, aliquando tardius accedunt tumores. Aqua ex cute et cuticula nonnunquam exſudat; poſterior ſaepius in veſiculas elevatur, quae ruptae non parvam ſeri copiam effundunt, et ulcera, quae in aetate provectioribus gangraena plerumque finiantur, progignunt. Cutis aliquando rumpitur, et gangraenam, nullis veſiculis obortis, edit. Serum copia craſſamentum longe excedit. Morbus, haud ulli ſtadio vitae proprius, omnem aetatem ſexumque infeſtat; caeterum habitu laxiores prae aliis occupat: Hinc foeminae, praeſertim poſtquam menſtrua ſponte naturae provenire ceſſarunt, illi maxime patent.

patent. Quo tempore maribus vigor corporeus labascit, eo potissimum illos invadit. Hyeme crebrius quam aestate grassatur; et tumores magis tempestate humida et frigida, quam calida siccaque, augescunt. Haec quatuor autem symptomata ut plurimum adsunt, *dyspnoea*, *sitis*, *urina parca*, *cutisque pressurae vestigia retinens:* Horum vero postremum, Sydenhamio judice, non semper morbum subesse testatur. 'Foveae, in-
'quit, a digitorum impressione, in surarum par-
'te inferiore, sub noctem in primis conspicuae,
'mane vero evanescentes, primum hujusce mali
'indicium dant; quod non perinde certum est
'hydropis signum in foeminis atque est in mari-
'bus; cum et pregnantes, et aliae quibus cata-
'menia quavis de causa sistuntur, haud raro i-
'dem patiantur. Neque tamen in viris ejusmodi
'tumor hydropem certo indicat: Etenim cum
'senex quispiam, habitu corporis paulo pleniori
'praeditus, asthmate jam a multis annis labo-
'rans, ab eodem derepente, idque hyemis tem-
'pore, fuerit liberatus, mox ingens tumor mus-
'culos tibiarum occupabit, hydropicorum tumo-
'res aemulans, qui hyeme etiam magis quam
'aestate, tempestate magis pluvia quam serena,
'pariter invalescit; et tamen sine quovis incom-

'modo

'modo insigniori, eundem ad libitinam usque 'comitabitur, &c.' In hanc autem illius sententiam concedere nequeo, cum haecce phaenomena hydropem plane designare compertum sit.

CAUSÆ.

Sunt duo fontes primarii unde originem hydrops sibi deducat, nempe, EXHALATIO ADAUCTA, et ABSORPTIO IMMINUTA.

I. EXHALATIO ADAUCTA. Copiam humoris certam in omne corporis humani cavum perpetuo (forsitan sub forma halitus) ab arteriis exhalantibus depluere exploratum habemus. Hunc autem a sero sanguinis oriri oportet; et saepius est, cur copiam ejusdem nimis augeri putemus. Quo igitur malis hinc oriundis, quantum fieri possit, occurratur, natura provida vasis absorbentibus perinde ac exhalantibus cava diversa instruenda curavit. Si vero exhalantia quantitatem majorem profundant, quam absorbentia in massam sanguineam circumeuntem revehere queant,

ant, hydrops creetur necesse est. Causae autem exhalationi augendae sequentes inserviunt.

A. *Pulmonum obstructiones.* Si obstructio in pulmonibus alicujus momenti fiat, et sanguis per eosdem non amplius libere transire queat, in dextro cordis ventriculo accumuletur oportet; unde intumescentia venae cavae superioris et inferioris, sub finem cujusque inspirationis, quod quoque ex aliqua parte in statu sanissimo fit, non parva eveniet. Majorem autem ad gradum obstructionem intendi ponas, nonne effectus suos ad venas extremas usque diffundet, sanguini reduci obsistet, et exhalationem augebit? Rem ita sese habere omnes fere medentes notarunt, nullam pulmonum obstructionem diu manere, quin hydrope finiatur, uno ore fatentes. Quinetiam, quodcunque cavum cordis imminuit, vel quo minus sanguis facile ventriculos ingrediatur obstat, prout valvulae in osseam naturam abeuntes, polypi, &c. pro causa hydropis habendum.

B. *Hepatis obstructiones.* Idem hepatis, ante reliqua organa corporea, malis hujuscemodi patentis obstructiones, quod pulmonum, praestare consuerunt.

C. *Gra-*

C. *Graviditas et humorum in cavis diverſis accumulatio.* His adjiciendi viſcerum ſchirri, vel ſteatomata abdominis venam cavam preſſura efficientia, quae tumorem hydropicum in extremis corporis inferioribus edent. Quinetiam ſchirri, tono partium abolendo, et cachexia progeneranda, agere poſſunt.

D. *Obſtructiones venarum*, a polypis pone valvulas natis, vel ab externis tumoribus pondere ſuo venas urgentibus, oriundae. Hae ſanguinis ad cor reditum impediendo, et igitur exhalationem augendo, agunt.

E. *Conſtrictio vaſorum excernentium.* Si copia cujuſlibet liquoris tenuis larga ingeſta ſit, intra corpus, emunctoriis fere innumeris a natura praeditum, brevi manſuram eſſe novimus; caeterum, ſi excernentia, praeſertim cutanea, conſtricta ſint, quod, multa frigida, corpore ſimul calefacto, ſumpta, vel frigore extrinſecus admoto, ſit, humor per exhalantia alia exitum ſibi diverſum aperiet, et anaſarcam concitabit, in telam cellulofam effuſus.

F. *Partium corporis quarundam contuſiones vel diſtortiones.* Hinc effuſio ſit, licet cauſam, unde oriatur, ſatis clare explicare difficile ſit; ſed, rem

tamen

tamen ita ſeſe habere, exempla quaedam demonſtrant. Monroius ipſe exemplum hydropis a carpi diſtortione ortum ducentis in medium protulit. Ruptura quoque venarum ex impetu arteriarum adaucto cauſis hydropis a quibuſdam annumerata fuit.

G. *Plethora venoſa.* Hanc plerumque faciunt quaelibet evacuationes ſolitae obſtructae, velut menſes, haemorrhoides, lac poſt partum repulſum, et alia ſanguinea vel etiam ſeroſa profluvia ſuppreſſa. Si haec vero ſtatum venarum plethoricum progenerare queant, nihil obſtat, quo minus morbum quoque exſuſcitent; quicquid enim ſanguinis in vena cava copiam auget, motum ejus quoque minus liberum efficiet, et ita ad hydropem movendum plus minuſve conferet. Solitas autem evacuationes ſuppreſſas, plethoram venoſam movendo, hydropem ſaepe creare haudquaquam contendo; licet hoc praeſtare nonnunquam plane videantur. Sin haec theoria minus placeat, alia in locum ejus ſubſtituatur. Evacuationes hujuſcemodi ſuppreſſas frequentius excipiunt corporis tabes et debilitas: Hoc in exemplo atonia evidenter invadit, quae totum per ſyſtema diffuſa ſtatum cachecticum gignat, vaſaque

que in tantum relaxet, ut copiam feri nimiam effluere finant: Unde hydrops protinus accedat, oportet.

H. *Relaxatio exhalantium.* Hanc dare poſſunt affectus paralytici, evacuationes nimiae, praeſertim ſanguinis ex brachio, &c. miſſi, vita otioſa ſedentaria, plaga humida, cibus tenuis aquoſus, et morbi qui vires multum imminuunt. Hinc ratio plane petenda eſt, cur hydrops febribus, praeſertim intermittentibus, quae diu tractae vires aegroto convulſerint, tam frequenter ſuccedat.

I. *Serum ſanguinis nimis adauctum.* Hoc autem non tam ſaepe hydropem, quam pathologi quidam exiſtimarunt, progignit; aliquando tamen eundem movere videtur, modumque, quo moveat, ita illuſtrandum eſſe cenſemus. Copia ſeri certa in ſtatu ſano maſſae ſanguineae ineſt, et craſſamento lymphaeque coagulabili, pro rata portione, reſpondet; duo poſteriora prius inviſcant, illi ſeſe immiſcent, et quo minus e vaſis elabatur obſtant: Serum autem, cruore et lympha coagulabili, miſſione ſanguinis nimis copioſa, &c. imminutis, et aqua poſtea largius epota, augeſcit, et vaſa facilius egreſſum in cava cellulaſ-

cellulasque illabitur, morbumque procreat. Hoc Hallerus exemplo in nostrum propositum quam maxime accommodato confirmat: ‘ Schulgius se cani, ad animi deliquium usque, sanguinem emisisse, et dein ventriculum ejus copia aquae ingenti subito ingesta replevisse; et omnia hydropis signa in animali sese brevi ostendisse, commemorat.’ Idem immodicae sanguinis detractiones, nullo liquore postea in ventriculum ingurgitato, vi concoctrice et potestate globulos rubros lymphamque coagulabilem reficiendi, quibus corpus sanum praeditum sit, ex toto fere deletis, praestare solent. Copiam denique seri perspiratio et urina obstructae saepius augent; licet enim, altera harum obstructa, altera vice utriusque non raro fungatur, res tamen interdum aliter sese habent. Quod ubi fit, si exhalantia viribus solitis defecta sint, hydrops exsuscitetur necesse est.

K. *Vasorum lymphaticorum et vesicularum vel saccorum ruptura.* Quod lymphatica spectat; nisi cum plura rupta sunt, liquorem effusum a reliquis sanis absorptum iri, et anasarcam exinde haudquaquam orituram esse, putamus: Quod saccos; oportet ut mole magni et numerosi sint, et venas quoque reduces aliquatenus comprimant;

alioquin nullos effectus nocivos edent. Omnibus causis, quae ad exhalationem augendam, &c. conferant, leviter percursis, altera hydropis scaturigo nunc recludenda est.

II. ABSORPTIO IMMINUTA.

Haec pro causa hydropis communi, absque aliis sibi simul adjunctis, haudquaquam habenda; eam per se tamen nonnunquam morbum movere posse fatendum: Nam obstructio aliquando vasis glandulisve lymphaticis infertur, et inde hydrops concitatur. Huic autem objici potest, quod omnia lymphatica non idem per glandulas easdem iter prosequantur, et quod anastomoses inter glandulas diversas interesse queant; quod obstructionem tantam evadere, quanta hydropi ciendo sufficeret, non patietur. Licet vero structura lymphaticorum et decursus ita sese habeant, potestas tamen muscularis, qua lymphatica praedita sint, ab obstructionibus debilitari, et absorptio ab eadem pendens imminui, potest. Quinetiam, si paralysis cujuslibet partis, vel debilitas musculorum, adsit, prius ad arterias majores, et dein ad absorbentia parvula, sese diffundet, et eadem humoribus in cellulas effusis absorbendis imparia reddet; unde subito et facile hydrops orietur.

Si

Si quis contractilitatem lymphaticis nullam inesse, et ea humores suos potestate mechanica, adinstar tubulorum ex vitro capillarium, &c. absorbere, contenderet; an magis a veritate deflectere viderer, si fluidum per lymphatica nullum omnino transire temerarius affirmarem? Humores vero in cellulas diversas effusos in lymphatica ad certam altitudinem, vi mechanica, quod forsitan revera fit, ascendere ponas; num eadem potestate per vasa longa et flexuosa ad venam jugularem internam usque provehi credibile videtur? Contra, ratio gravissima est, cur humores per illa, eodem modo quo massam sanguineam universam per arterias venasque majores, promoveri credamus.

RATIO SYMPTOMATUM.

I. *Corporis intumescentia*, a sero in telam cellulosam effuso, quod eam adeo distendit, ut in tumores elevetur, originem sibi deducit.

II. *Tumores in artubus inferioribus potissimum sese ostendunt*,

a. Cum laminarum telae cellulosae intervalla undique aperta sint, et unum cavum continuum per

per totum corpus diffuſum conſtituant; neceſſe eſt ut humor in quamlibet ejus partem effuſus, corpore erecto, ad artus inferiores facile deſcendat, et ibi accumuletur.

b. Ob debilitatem illam inſignem, quae hydropem nunquam non concomitetur, ſyſtema arterioſum facilitate ſolita ſanguinem per venas, in quibus contra gravitatem ſuam fluat oportet, propellere nequit. Columna igitur ſanguinis venoſi nimia fit, et arteriis tantopere reſiſtit, ut ramuli earum exhalantes humores ſuos copioſius effundere cogantur.

c. Tumores in anaſarca plerumque in extremis inferioribus ſeſe primum oſtendunt; quod a conditione vaſorum in hiſce partibus ſaepius oritur. Vaſa a corde maxime remota, qualibet univerſa debilitate ſubſtante, plurimum ſemper afficiuntur. Quocirca debilitas forſitan, exemplis in hydropicis, cum exhalantibus tum abſorbentibus artuum inferiorum major eſt, quae morbum in hiſce partibus citius graviuſque, quam alibi, manifeſtat.

III. *Tumores mane minus conſpicui.* Cum tela celluloſa, ut ſupra comprehenſum, cavum unum et undique apertum conſtituat, haud fieri

po-

poteſt, quin humor hydropicus, cruribus in ſitum horizontalem, ut in ſomno fit, ſimul cum reliquo corpore reductis, magis aequaliter ſeſe diffundat.

IV. *Cutis et tela celluloſa preſſurae veſtigia retinent.* Ex tertio rationis ſymptomatum articulo, humorem, ex cellulis quibus preſſura admoveatur elapſum, vicinas ingreſſurum eſſe, et veſtigium digiti ſimiliſve parti affectae admoti, preſſura ſublata, ob tonum amiſſum, et aquam non protinus redeuntem, manſurum eſſe, donec aqua cellulas rurſus impleverit, quam apertiſſime patet.

V. *Reſpiratio magis minuſve impeditur.* Hoc ſymptoma, ſub initium morbi, a debilitate totius ſyſtematis ſola nonnunquam forſitan pendet, licet plerumque conditioni muſcularium organorum functioni reſpirationis inſervientium infirmatae, qua cachexia unaquaeque ſtipetur, potiſſimum attribuendum ſit. Caeterum, reſpiratio impedita, morbo magis provecto, ab aliis quoque cauſis, velut a tela celluloſa pulmonum, praeter naturam diſtenſa; ab aqua, quae in cavum abdominis confluxerit, diaphragma ſurſum pellente; et ab aqua in thorace ipſo collecta, pulmones premente,

mente, et expansionem eorundem impediente, ortum ducere potest.

VI. *Tussis.* Haec saepe symptoma causae est, velut frigoris, quod, dum debilitatem, creberrimam hydropis causam et originem, procreat, catarrhi simul aliquantulum infert.

a. Cum anasarca longe processit, tussis ab irritatione, quam humor in cavo thoracis, vel in tela cellulosa pulmones ambiente, collectus et stagnans cieat, oriri potest. Caeterum, sub stadiis etiam anasarcae provectioribus, ubi causa non deest, cur aquam thoracem, &c. inundasse suspicemur, tussim ab humoribus, potissimum e ramusculis arteriae bronchialis in vesiculas pulmonum ramosque bronchiorum depluentibus, qui causam irritationis non levem praebeant, proficisci censemus. Hanc opinionem suffulcit et confirmat magna aquae serive copia, quam extussiri saepe videmus.

b. Quaecunque pulmonum obstructio anasarcam pariet, ea tussim simul movebit; ita tussis, altera quoque ratione, cum anasarcae causa conjungi potest.

VII. *Cutis arescit, calore naturali orbata.* Cutis sicca vasculorum extremorum constrictioni debetur;

debetur; defectus caloris, cum causa caloris animalis in apricum prolata fuerit, exponetur.

VIII. *Urina parca, &c.* Inter omnes fere medicos, secretiones et excretiones, si in parte systematis qualibet augeantur, in alia, pro rata portione, imminui firme consensum est; hinc aquam in cellulas subcutaneas effusam ad secretionem urinae imminuendam non parum conferre patescit. Idem quoque symptoma a pressura renibus ex compluribus causis internis supra positis, viz. utero gravido, steatomatis, &c. illata, deducitur.

IX. *Sitis.* Haec forsitan a statu ventriculi, oesophagi, et faucium peculiari, defectusve aquae in sanguine, profluit. Partes massae circumeuntis tenuiores in hydrope, vel in systema cellulosum generale, vel in magna corporis cava, effunduntur. Haec autem effusio, quanquam defectum urinae, quantum ad massam sanguinis communem attineat, copia suppleat, eundem tamen qualitate sua haudquaquam compensat. Materiae salinae, ad quas foras eliminandas renes destinati sint, hoc in exemplo, in corpore remanent. Hoc probat urina hydropicorum plerumque coloratior, et admodum salina. Hic status autem sanguinis universi salinus, ex partibus magis aquosis

quoſis in cellulas vel reliqua cava effuſis oriundus, cauſa ſitis in hydrope, prout opinor, eſſe poteſt.

X. *Pulſus varius* ex multis aegroti conditionibus, quas hic loci temporis anguſtia enumerare vetet, pendere videtur.

XI. *Tumores in aliis gradatim, in aliis ſubito, accedunt.* Hujus rationem cauſae variae rite perpenſae reddent.

XII. *Cuticula in veſiculas elevatur, et rupta gangraena finitur.* Illud a ſero ex cute vera exſudante, nec cuticulam penetrare valente; hoc ab atonia, gignitur.

XIII. *Ætate provectiores invadit.* Hoc plethorae venoſae, vel atoniae ſyſtematis ſenibus propriae, plerumque attribuendum eſt. Quinetiam ratio, cur mulierculas et pueros non raro corripiat, a relaxatione nimia peti debet. Haud omnia ſymptomata, ſupra comprehenſa, percurrere operae pretium foret; cum pleraque illorum vigorem et tonum ſyſtematis totius amiſſum pro cauſa agnoſcant.

DIAG-

DIAGNOSIS.

Duo tantum ſunt morbi qui ſpeciem anaſarcae prae ſeſe ferunt. Horum prior Polysarcia eſt, quae ita definiatur: Corporis pinguedinoſa intumeſcentia moleſta.

Quicunque hanc definitionem rite perpendet, hoc mihi haud difficulter aſſentietur, polyſarciam vix pro morbo habendam eſſe; cum plerumque a victu lautiore et deſidia ſolis oriatur, cumque in illa ſint nulla ſymptomatum, praeter torporem, quae anaſarcam deſignent: Haud igitur opus eſt, ut de illa pluribus diſſeram; cum quilibet, etiam imperitiſſimus, anaſarcam ab illa, aut vice verſa, quam facillime ſecernere poſſit. Poſterior eſt

Pneumatosis, cujus definitio eſt; Corporis intumeſcentia, tenſa, elaſtica, ſub manu crepitans. Haec definitio unum morbum ab altero ſatis aperte diſtinguit: Characteres, *elaſtica*, *ſub manu crepitans*, omnibus ſignis in anaſarca ſeſe oſtendentibus ex toto contrarii ſunt.

PROGNOSIS.

Haec a caufarum notitia, fymptomatum duratione, aetate, viribus, et temperamento aegroti, petenda. Si aegrotus nondum aetate fit longe provectus, nec morbi diuturnitate confectus; fi vires illi non multum intemperantia morbifve praecedentibus imminutae fint; fi anafarca ab evacuationibus folitis fuppreffis vel nimis copiofis, quae tamen vires affimilantes haud penitus aboleverint, nec admodum hucufque debilitarint, promanaverit; fi vafa exhalantia non relaxationem perquam magnam fubierint; vel, denique, fi morbus pro caufa quemlibet alium, qui curationem recipere poffit, agnofcat; faufta, fed caute, praefagire licet. Contra vero, fi aegrotus ad fenium vergat; vires illi labafcant; morbus inveteraverit; polypi magna cordis vafa, fteatomata venas fanguinem revehentes, coarctent; affectus pulmonum vel cordis topici adfint; hepar vel quodlibet vifcerum abdominis fchirris, qui jam atoniam fyftemati intulerint, laboret; et lymphatica rupta, vel obftructionibus in decurfu fuo, velut in mefenterio, magnis affecta fint;

ſint; anaſarca, utpote quae a cauſis aegre tollendis profluat, vix medicinae parebit.

RATIO MEDENDI.

Curandi duo conſilia ſunt, viz.

I. Humorem e vaſis effuſum e corpore foras eliminare.

II. Vigorem amiſſum ſyſtemati reddere.

Quo verò, quidnam hiſce conſiliis maxime reſpondeat, manifeſte pateſcat; quae remedia diverſa in auxilium anaſarcae prompta fuiſſe experientia diuturna teſtetur, ea fuſe commemoranda; quaenam, contra, utcunque ab auctoribus nonnullis concelebrata ſint, parum nihilve tamen proficere conſuerint, ea ſilentio praetermittenda curabimus.

I. Humorem e vaſis effuſum e corpore foras eliminare.—In hoc autem propoſitum accommodantur,

a. Epispastica. Haec remediis contra hydropem efficacibus accenſentur; et aliquando, ſi quibuſdam fides habenda, copiam aquae ingentem e corpore foras expulerunt. Periculum tamen eſt, prout aliqui autumant, ne epi-

epiſpaſtica admota gangraena excipiat: Hanc quidem in partibus flaccidis pertimeſcendam eſſe confiteor. Caeterum medicos epiſpaſticis abſtinere, non ullis noxae exinde oriundae exemplis, theoria vero mera, inductos, mihi firme perſuaſum eſt; ad epiſpaſtica enim tam raro decurſum fuit, ut, num incommodis ullis necne pateant, dijudicare nequeas.

Si cutem et telam celluloſam adeo humore repletam eſſe viderem, ut, niſi eodem vi mechanica foras protinus eliminato, metus foret ne integumenta rumperentur, ad epiſpaſtica lubens confugerem, cum ruptura ſpontanea promptius faciliuſque gangraenam moveret.

b. Fonticuli et ſcarificationes.

Nonnulli fonticulos et ſcarificationes epiſpaſticis anteponunt; quoniam ab illis plus aquae evacuari, et non tot incommoda inferri, credunt. Horum utrumque nego.

Quod prius ſpectat; licet non tantum aquae ex parte qualibet, epiſpaſtico admoto, protinus deſtillare videamus, ſtimulus tamen per ſyſtema longe lateque diffunditur, actio vaſorum abſorbentium augetur, et determinatio ad renes ſaepiſſime promovetur; unde multo plus aquae, quam ex fonticulo ſimplice, vel ſcarificationibus

forſitan,

forſitan, tandem effunditur. Quod ad poſterius attinet; nec ratiocinium nec experientia gangraenam ab epiſpaſticis, quam a fonticulis et ſcarificationibus, certius oriri docet; nam haec utraque, fonticuli potiſſimum, inflammationem facile movent: Et hinc nonne gangraena plurimum metuenda? Haud ideo fonticulos tamen et ſcarificationes ex toto repudiarem; licet enim medicamenta periculoſa ſint, aliquis nihilominus uſus in illis eſt. In prioribus aperiundis, tela celluloſa inciditur, quod efficit ut plurimum aquae ex punctura ſeſe ſaepius effundat. Quod poſteriores ſpectat; nec longae nec latae ſint, prout chirurgi et medici olim monuerunt; puncturae enim parvulae votis noſtris multo melius, quam amplae, reſpondent. Applicationibus mechanicis jam breviter propoſitis, ad remedia magis certa tranſeundum eſt.

c. EMETICA. A medicamentis hoc genus, cum omni fere conſilio, in hydrope curando, reſpondere videantur, auxilium princeps petendum. Qui vomitus ſaepe morbi aſſecla eſt, is emetica adhibenda eſſe plane demonſtrat; caeterum, ſeu adſit ſeu abſit, curatio hydropis ab emetico leni dato, niſi ſymptomata quaedam, qualia ſunt dyſpnoea graviſſima, &c. vetent, ſemper incipienda

da eſt. Per lene emeticum, tale volo quale vomitionem plenam, aegroto non multum concuſſo aut exagitato, movere queat. In hoc propoſitum, ante omnia alia medicamenta, pulvis ipecacuanhae accommodatur; quippe qui vomitum abunde et facile cieat, et ventriculum quibuſlibet viſcidis et nocivis exoneret. Cum vero ſecretiones corporis diverſas potiſſimum intendere voles, hoc tartarus emeticus certius meliuſque praeſtabit. Ipecacuanha prius data, adhibeatur; et adeo modice, ut non vomitum, ſed aliquantulum nauſeae tantum, moveat, ſumatur. Hinc actio glandulis ſalivariis exſuſcitatur, perſpiratio augetur, urina et foeces copioſius excernuntur. Inter omnes fere, emetica, praeſertim irritantia, quorum tart. emet. facile princeps eſt, circuitum ſanguineum aequabilem reddere, abſorptionem lymphaticorum promovere, et obſtructiones ſyſtematis ſanguiferi tollere, quibus nihil in hydrope optabilius, plane conſenſum eſt. Si tartarus emeticus, nauſea nimia movenda, alvove plus ſatis liquanda, ſecretionibus reliquis non auctis, moleſtiam intolerandam aegroto faceſſat, cum copia opii modica conſocietur; haec enim conjuncta effectus optimos edere ſaepe vidi.

d. Ca-

d. Cathartica. Haec anaſarcam, nullis aliis medicamentis adhibitis, nonnunquam ſuſtuliſſe ferunt. Quae hydragoga audiunt, in hoc morbo plurimum concelebrata fuerunt; ſed periculum eſt, ne inflammationis plus minuſve moveant. Fides haud dubie illis, qui pulverem Dom. Ward, medicamentum hujuſcemodi ſibi, inter medendum, feliciter ceſſiſſe teſtantur, debetur. Hunc Cullenus, vir jure laudandus, e *cauſtico lunari* et *nitro* conflatum eſſe putat. Votis medicorum nonnunquam quam certiſſime reſpondit, et hydropicos non paucos ad ſanitatem reduxit.

Elaterium et gambogia, nec non jalapium cremorque tartari, frequenter in uſum hodie revocantur. Item *jalapium* cum *mercurio* dulci conſociatum ſaepius adhibetur. Hoc caeteris omnibus anteponendum eſſe duco; quoniam ſatis, et vix unquam immodice, ſtimulat. *Jalapium tartaro emetico* admiſtum quoque profecit. Sydenhamius alvum, ſingulis diebus, ne morbus in pejus immutet, medicamentis hoc genus draſticis purgandam eſſe docet: Caeterum, me judice, ne vires aegroti nimis hoc modo convellantur, cavendum eſt.

e. Diuretica. Remedia hujuſcemodi haud dubie plurimum in hydropem poſſent, ſi ſatis effi-

cacia

cacia parabilia forent. Praesidium certum et efficax scillae non praebent; sin vero morbum, quod aliquando fit, levare incipient, in spatium diuturnum continuentur, quo tandem profectus illarum tempore feliciter expleatur. *Colchicum* magnam, apud quosdam, famam sibi comparavit; sed incassum tentari saepe vidi, et experimenta medicamentum iners esse evincunt. *Allium*, integrum devoratum, urinam potenter movere potest; sed copiâ ejus contusi, &c. idonea, utpote quae nauseam cieret, facile ingeri nequit. *Sal* alkalinum. Copia hujusce larga assumpta secretionem urinae haud dubie multum adauget.

f. DIAPHORETICA. Huic consilio quam optime respondent antimonialia cum opio consociata. Quinetiam sudatorium vel balneum siccum a multis laudatur. 'Evocandus est, inquit *Celsus*, 'sudor, non per exercitationem tantum, sed etiam in arena calida, vel laconico, vel clibano, 'similibusque aliis; maxime enim sunt utiles naturales et siccae sudationes;' lib. 3. cap. 21.

g. FRICTIO. Haec panno sicco, vel laneo molli, peragenda est. Vetustiores pannos adhibitos oleis aromaticis inungere consuerunt, et effectus hujusce remedii bonos, si qui editi sint, frictioni soli haud dubie debitos, hisce liquoribus

assig-

aſſignarunt. Pannos etiamnum oleo imbuere fortaſſe conveniet, ne aegrotus praejudicio, quod animis vulgi altius inſederit, abreptus, frictionem meram nihil omnino proficere poſſe exiſtimet, et igitur deſpectui remedium tam utile tamque praeſens habeat. Inſuper frictio cuticulam nonnunquam abradit, quod uſus olei ſimplicis, ante omnia alia, praevenire ſolet.

h. Sialagoga. *Mercurius.* Auctores quaedam exempla in medium protulerunt, ubi mercurium hydropem, effluxum ſalivae magnopere citando, ſanaſſe ferunt. De hoc a multis ambigitur. Si quid hujuſcemodi mercurius revera praeſtiterit, non tantum vaſorum glandularum ſalivariarum, ſed ſuperficiei quoque corporeae, actionem intendit; nullum enim gradum ptyaliſmi majorem, niſi perſpiratione ſimul plurimum aucta, moveri poſſe, compertum habemus.

Cum pleraque medicamenta, quae priori curandi conſilio reſpondeant, jam executi ſimus; proximum eſt, ut ea, quae poſteriori, viz.

II. Vigori amiſſo ſyſtematis reſtituendo ſint accommodatiſſima, quoque dicamus.

Hoc autem efficiunt,

a. Regimen. Summam rationis victus curam agat aegrotus, omnibus jurulentis caeteriſ-

que id genus cautus abſtineat. Diaeta illi ſicca ſit; potus quam maxime parcus, quique aſtringat, qualis eſt vinum rubrum Luſitanicum, quodve Anglice *Claret* appellatur.

b. CORTEX PERUVIANUS. Hujus autem portiunculae parvae, cum ventriculus infirmus ſit, prius dandae; dein doſis ſenſim augenda.

c. CHALYBEATA. Quoniam virtute corroborante pollent, haud dubie in hoc morbo conveniunt. Circuitum ſanguinis augent; et igitur ſecretiones diverſas forſan intendunt.

d. BALNEUM FRIGIDUM. Hoc, cum aegrotus propemodum reſtitutus eſt, adhibendum, et, morbo penitus debellato, in aliquantulum temporis poſtea continuandum. Frictio poſt balneum extremis inferioribus ſemper admoveatur.

e. EXERCITATIO. Haec, ex aliqua parte, per totum morbi decurſum, adhibenda; cum vero exinde dyſpnoea ſaepe graveſcat, prius lenis ſit, dein ſenſim ſenſimque, donec aegrotus ad ſanitatem ex toto perductus fuerit, acrior evadat. Quinetiam cavendum eſt, ne in deſuetudinem, aegroto reſtituto, abeat; ut enim vita ſedentaria morbum ſaepe movet, ita nihil tantum eundem, quantum exercitatio, arcere conſuevit. De diverſis ejus generibus pauca dicenda. Cum aegrotus

grotus adeo viribus, ut per se ambulare nequeat, saepe defectus sit; ut, rebus ita sese habentibus, ad gestationem decurratur, commoneo. Haec vires corporeas nunquam excedat; illis tamen, pro rata ratione, semper respondeat, et diebus singulis constanter adhibeatur. Æger autem valentior factus equitabit vel ambulabit. Navigatio nonnunquam magnopere profecit. Haudquaquam opus est, ut modum, quo exercitatio effectus suos edat, exponendum suscipiam; cum D. Binns eum fusius pleniusque, in dissertatione sua inaugurali, anno superiore in lucem edita, quam ratio nostri instituti pateretur, jam executus sit. Hoc modo causas anasarcae, et curationem, patefacere et illustrare conatus sum. Me multa, pernecessaria forsitan, brevitatis causa, silentio transmisisse plane confiteor. Quicunque vero plura de hydrope scire cupit, dissertationem D. D. Monroii celeberrimam adeat.

F I N I S.